

WAT?(TITEL/KORTE OMSCHRIJVING)

HET LEESAPPARAAT

Het leesapparaat is een werkvorm waarbij leerlingen actief vragen stellen aan elkaar over een tekst. Ze leren per twee door te observeren. Ze verbeteren minder succesvolle aanpakken en komen zo tot een steeds betere aanpak. Leerlingen werken in tweetallen: de een heeft de tekst voor zich en de ander niet. Door de juiste vragen te stellen, moet de leerling die de tekst niet heeft, achterhalen wat er in staat.

DOELGROEP	LEESSLEUTELS	TIJDSINVESTERING:
☐ Kleuters ☐ 1 ^{ste} graad lager onderwijs ☐ 2 ^{de} graad lager onderwijs ☐ 3 ^{de} graad lager onderwijs ☒ 1 ^{ste} graad secundair onderwijs	☒ Interactie ☐ Strategie-instructie ☒ Functionaliteit ☐ Transfer ☐ Leesmotivatie	100-200 minuten LEERGEBIED/VAK: Niet-taalvakken: geschiedenis, aardrijkskunde

WERKVORM

☐ CORI	☐ RECIPROCAL TEACHING	☐ DRTA	☐ LIST	☐ CSR	☐ TPS
☐ CLOSE READING	☐ DIALOGIC READING	☐ JIGSAW	☐ PALS	☐ SRSD	☒ ANDERE

BRONNEN / LEERMATERIALEN:

Basistaal. (z.d.). SLO. Geraadpleegd op 15 maart 2022, van <https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/nederlands/basistaal/>

Levende Talen Tijdschriften. (z.d.). Levende talen tijdschriften. Geraadpleegd op 15 maart 2022, van <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/>

WAAROM? (DOELEN)

Het doel van het leesapparaat is dat leerlingen niet gewone vragen gaan stellen maar eerder ideale vragen.

Voorbeelden van gewone vragen en ideale vragen:

gewone vragen:

- Wat is het onderwerp?
- Wat is de hoofdgedachte?
- Wat gebeurt er in het verhaal?
- Wat is de titel?
- Wie/ Wat speelt de belangrijkste rol in het artikel?

ideale vragen:

- Worden in de tekst namen en/of jaartallen genoemd?
- Wat is de bron van de tekst?
- Wat lees je in de eerste en de laatste zin van elke alinea?
- Staan er schuingedrukte, dikgedrukte woorden/ zinnen in de tekst?

HOE? (WERKWIJZE)

Je volgt de volgende 6 stappen:

- 1) **Stap 1: Stel maximaal tien vragen over de tekst**
Iedere leerling formuleert maximaal tien vragen om erachter te komen wat er in een tekst staat.
- 2) **Stap 2: Werken in tweetallen**
De ene leerling krijgt de tekst te zien (deze leerling is 'het leesapparaat'), de andere leerling is de interviewer. De interviewer stelt zijn tien vragen (10 minuten) en maakt met behulp van de antwoorden van de andere leerling een samenvatting (5 minuten).
- 3) **Stap 3: Draai de rollen om**
Interviewer en leesapparaat wisselen van rol en voeren stap 2 uit met een andere tekst.
- 4) **Stap 4: Pas de tien vragen aan**
Alle leerlingen passen hun vragenlijst aan op basis van de opgedane ervaringen, als huiswerk of in de les.
- 5) **Stap 5: Vorm een ander tweetal (indien mogelijk)**
Doorloop stap 2, 3 en 4 opnieuw met telkens een ander tweetal en een andere tekst, net zo lang tot er een ideale vragenlijst ontstaat.
- 6) **Stap 6: Demonstreer en observeer**
Sluit de leesapparaatlessen af door een tweetal met hun ideale vragenlijst een nieuwe tekst te laten verkennen. Bij een voldoende groepsgroote observeren en evalueren de overige leerlingen: welke vragen zijn vooral succesvol?

EVALUATIE (HOE WEET IK OF MIJN DOELEN BEREIKT ZIJN?)

Formatieve en summatieve evaluatie

Hieronder vind je een voorbeeld van een beoordelingsmodel dat gebruikt kan worden door de leerkracht.

BEOORDELINGSMODEL	
Onderdelen van 'lezen zonder tekst' <ul style="list-style-type: none"> • Een tekst van minimaal 450 woorden. • Een samenvatting ('tekstverwerking') van minimaal 150 woorden. • Een ideale handleiding ('tekstverwerking'). • Een demonstratie van de 'route' naar de samenvatting (aan de hand van de ideale handleiding!) 	
	BEOORDELING
	voldoende onvoldoende
• Heeft de tekst een voldoende omvang?	
• Is de samenvatting tot stand gekomen met behulp van de ideale handleiding?	
• Zit er een ideale handleiding bij?	
• Geeft de demonstratie blijk van het proces van tekst benaderen gebaseerd op het gebruik van de ideale handleiding? Er moet bijvoorbeeld te horen zijn: 'wat is de kop van de tekst / staan er tussenkopjes en hoe luiden die?'	
<i>Is er niet of onvoldoende voldaan aan de voorwaarden, dan krijgt de leerling een herkansing.</i>	

AANDACHTSPUNTEN (WAARMEE MOET IK REKENING HOUDEN?)

- Het is noodzakelijk dat iedere leerling een tekst krijgt die geschikt is om door zijn medeleerlingen te worden gelezen.
- Belangrijk is dat de leerling de tekst goed kan uitspreken want het enige dat hij of zij mag doen is gedeeltes uit de tekst voorlezen.

- Let erop dat de teksten in het begin van het project overzichtelijk zijn en van een niet al te hoog niveau.

